

rozchodem v § 90 obč. zák. ustanovená vzájemná povinnost obou manželů k zachování manželské věrnosti, kterážto povinnost nezaniká ani rozvodem manželů od stolu a lože. Je-li manželka i po faktickém, třebaž i manželem svévolně a zlomyslně způsobeném rozchodu vázána manželskou věrností a povinností slušného zacházení, jak jí to ukládají ustanovení §§ 89 a 93 obč. zák., nelze schváliti právní názor nižších soudů, že se při posuzování vyživovací povinnosti manželovy nemá dbáti událostí po odchodu manžela ze společné domácnosti, zejména výstupu ze dne 24. listopadu 1925, jakož i okolnosti, že se žalobkyně podle tvrzení žalovaného dopustila po 28. říjnu 1925 s B-em cizoložství, poněvadž prý tyto okolnosti mohly snad býti rozvodovým důvodem, o rozvod však nejde v této rozepři. Fakticky od muže odloučeně žijící manželka nemá v příčině vyživovacího nároku proti manželu více práv, než manželka od stolu a lože pravoplatně rozvedená. Když tedy žalovaný uváděl proti žalobnímu nároku takové okolnosti, které po případě mohou se zřetelem na předpis § 1264 obč. zák. vylučovati vyživovací nárok manželčin a nemůže býti na soudu, by si sám od sebe dal otázku, zda spoluvinné manželce nepřisluší výživné podle dvorského dekretu ze dne 4. května 1841, čís. 531 sb. z. s., ježto tento dekret předpokládá kromě jiného již povolený rozvod od stolu a lože z oboustranné viny manželů — bylo povinností soudu, by se obíral s těmito okolnostmi, by provedl důkazy v příčině nich nabízené a učinil potřebná zjištění. Dopouští-li se na jedné straně, by před rozvodem manžel byl uznáván povinným, platiti od něho odloučeně žijící manželce výživné, nelze ho na druhé straně s jeho námitkami vyživovací nárok vylučujícími odkazovati na rozvodovou rozepři a odbývati jeho námitky tvrzením, že jde jen o rozepři o výživné. Povinnost vyživovací může doznati i u nerozvedených manželů pozdějším nepřístojným chováním manželovým změny. Opustí-li manžel manželku bezdůvodně, nastane tím protizákonný stav, za něhož je povinen poskytovat jí výživu. Při tom stále trvá možnost, že manžel změní své chování a se k manželce vrátí, jak již jednou tomu bylo v souzeném případě. Znemožní-li mu manželka pozdějším nepřístojným chováním jeho návrat, přestane jeho opuštění a odloučené pobývání od manželky býti bezdůvodným a od toho okamžiku zajisté není povinen poskytovat výživu manželce, která mu cizoložstvím nebo manželskou nevěrou nebo vůbec z nějakého jiného důvodu, jsoucího rozvodovým důvodem, znemožnila návrat do společné domácnosti. Pak přestává manželovo opuštění býti bezdůvodným a, jako nelze nutiti manželku, by se domáhala rozvodu, nelze nutiti ani manžela, by se domáhal rozvodu z té příčiny jenom proto, by byla otázka výživného řešena.

Čís. 7654.

Zrušení spoluvlastnictví podle § 830 obč. zák.

Ke »škodě ostatních spoluvlastníků« se vyhledává, by tu byla skutečně škoda, nestačí o sobě Istivé jednání.

**Bytová nouze jest stavem trvalým, s jejíž odstraněním nelze v do-
zírné době ani počítati.**

**Smlouva mezi manželi o koupi nemovitosti není smlouvou svatební,
třebas byla sepsána ve formě notářského spisu a byl v ní obsažen též
vzájemný testament.**

(Rozh. ze dne 23. prosince 1927, Rv I 891/27.)

Manželé byli spoluvlastníky nemovitosti. Manžel žaloval manželku o rozvod manželství od stolu a lože z důvodu hlubokého rozvratu manželství a nepřekonatelného odporu a kromě toho podal na ni žalobu, o niž tu jde, o zrušení spoluvlastnictví k nemovitosti. Žalobě o zrušení spoluvlastnictví bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalovaná napadá rozsudek odvolacího soudu proto, že odvolací soud zastává stanovisko, že v tomto případě nejde ani o nevčasnost ani že by rozdělením nemovitosti utrpěla škodu a konečně že prý jest nerozhodné, zda žalobce jednal lživě. Než stanovisko odvolacího soudu nelze prohlásiti za nesprávné. Podle § 830 obč. zák. nesmí býti právo na zrušení spoluvlastnictví vykonáno v nečas nebo na škodu ostatních spoluvlastníků. O lsti vůbec toto ustanovení nemluví, jelikož na rozdíl od § 1212 obč. zák. požaduje něco více, totiž aby rozdělení nebylo spojeno se škodou pro ostatní spoluvlastníky. Nestačí tedy lživé jednání o sobě, nýbrž musí tu býti přímo škoda. Tuto spatřovala žalovaná podle žalobní odpovědi jednak v tom, že přijde o svou polovici domu, jednak v tom, že bude vydána na pospas nouzi o přístřeší, jelikož v R., v okolí ba vůbec v celém politickém okrese B-ském není bytů. Avšak újma prvá jest výronem práva propůjčeného zásadně druhému spoluvlastníku podle § 830 obč. zák. a nemůže býti považována za škodu. Vždyť o škodě by mohla býti řeč jen tehdy, kdyby prospěch, jenž by jinak patřil oběma spoluvlastníkům, připadl pouze jednomu (srov. sb. n. s. čís. 2942). Nerozhodnou jest i námitka druhá, neboť bytová nouze jest stavem trvalým, s jejímž odstraněním nelze v dozírné době ani počítati. Jde jen o subjektivní poměry žalované a z nich plynoucí subjektivní škodu, pro něž by žalobce po případě nemohl nikdy své právo po rozumu výše citovaného ustanovení vykonati. Rozhodujícím jsou toliko objektivní poměry, dotýkající se věci samé a mající na ni účinek, těch však dovolatelka neuvádí. Bezvýznamnou jest však i další námitka, že ohledně domu čís. 228 v R. byla ujednána svatební smlouva, jež jest posud po právu, a že se žalobce nemůže domáhati zrušení spoluvlastnictví. Leč tu nejde o svatební smlouvu po rozumu § 1217 a násl. obč. zák., i když smlouva byla před notářem ve formě notářského spisu uzavřena a jest v ní obsažen i vzájemný testament. Smlouvou tou neupravují se majet-

kové poměry manželů jako takových pouze pro dobu trvání manželství, aniž jest jejím účelem, by bylo postaráno o hmotné zaopatření pozůstalého manžela pro případ smrti manžela druhého, nýbrž jde tu o kupní smlouvu, třebaš byla sepsána ve formě notářského spisu a nadepsána »svatební smlouva«, neboť z ní nikterak neplyne, že bylo úmyslem stran, by upravily své majetkové poměry po dobu manželství. Na věci pranic nemění, že jest ve smlouvě obsažen vzájemný testament, jelikož vzájemné testamentsy, nejsouce smlouvou, nemohou již proto býti ani smlouvou svatební.

Čís. 7655.

Podána-li žaloba zápůrcí podle § 523 obč. zák. a žalovaný se bránil námitkou veřejnosti cesty, jest sice žaloba přípustna, avšak nepřipustna jest obrana žalovaného.

Nezabýval-li se soud první stolice nepřipustností pořadu práva a teprve odvolací soud k námitce nepřipustnosti pořadu práva uznal pořad práva přípustným, jest dovolací soud oprávněn řešiti otázku přípustnosti pořadu práva.

Mylný právní názor není zaviněním soudu ve smyslu § 51, druhý odstavec, c. ř. s.

(Rozh. ze dne 23. prosince 1927, Rv I 910/27.)

Žaloba byla založena na tvrzení, že žalovaní chodí po louce žalobců č. kat. 89/8 v N. a osobují si k tomu právo, jehož nemají, a vyhodili také šraňky, které tam žalobci k zabránění chůze postavili. Žádost žalobní zní v ten rozum, že žalovaným nepřísluší ani jako vlastníkům domku čp. 21 v N. ani osobně služebnost cesty po oné parcele, že jsou povinni to uznati a zdržeti se veškerého jednání, které by se jevilo jako výkon této služebnosti, zejména chůze po parcele. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žaloba byla založena na tvrzení, že žalovaní chodí po louce žalobců č. kat. 89/8 v N. a osobují si k tomu právo, jehož nemají, a vyhodili také šraňky, které tam žalobci k zabránění chůze postavili. Žádost žalobní zní v ten rozum, že žalovaným nepřísluší ani jako vlastníkům domku č. p. 21 v N. ani osobně služebnost cesty po oné parcele, že jsou povinni to uznati a zdržeti se veškerého jednání, které by se jevilo jako výkon této služebnosti, zejména chůze po parcele. Žalovaní namítli, že bylo již v přidělovém řízení, v němž žalobci parcely nabyli, hlášeno přidělovému komisaři, že po parcele vede pěšina, již se všeobecně používá, což nižší stolice pojaly jako námitku cesty veřejné, kterou však neuznaly za důvodnou. Prvý soudce, jenž se otázkou přípustnosti pořadu práva